

PÄÄTÖS

Nro 220/2016/2

Dnro ESAVI/10172/2015

Annettu julkipanon jälkeen

4.11.2016

ASIA

Putkisillan ja kuivarummun rakentaminen Koivusillanjoen yli ja poikkeus luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta sekä valmistelulupa, Hollola

HAKIJA

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue on 9.12.2015 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa putkisillan ja kuivarummun rakentamiseen Koivusillanjoen yli 4.9.2015 päivätyn suunnitelman mukaisesti ja 22.3.2016 hakenut poikkeusta luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta Hollolan kunnassa. Hakija on lisäksi pyytänyt lupaa ryhtyä hanketta valmisteleviin toimenpiteisiin ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

POIKKEUKSEN JA LUVAN HAKEMISEN PERUSTE SEKÄ LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §, 3 luvun 2 § ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

MERKINTÄ

Hakija on saattanut Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille samanaikaisesti seuraavat 12 Lahden eteläisen kehätien rakentamiseen liittyvää vesilain mukaista lupahakemusta:

- dnro ESAVI/10170/2015, Tierummun rakentaminen Melkkaanojaan ja poikkeus luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta sekä valmistelulupa, Hollola
- dnro ESAVI/10171/2015, Luhdanjoen sillan S9b rakentaminen sekä valmistelulupa, Hollola ja Lahti
- dnro ESAVI/10172/2015, Putkisillan ja kuivarummun rakentaminen Koivusillanjoen yli ja poikkeus luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta sekä valmistelulupa, Hollola

- dnro ESAVI/10173/2015, Ali-Juhakkalan siltojen rakentaminen, Porvoonjoen uoman siirto sekä valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10174/2015, Porvoonjoen siltojen S14a ja S14b rakentaminen sekä valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10177/2015, Vähäjoen ylikulkusillan rakentaminen, Vähäjoen uoman siirto ja poikkeus luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta sekä valmistelulupa, Hollola
- dnro ESAVI/10178/2015, Tierumpujen ja putkisiltojen rakentaminen Vartio-ojaan, vanhan putkisillan jatkaminen ja uoman siirto sekä valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10179/2015, Sillan rakentaminen Porvoonjoen yli, uoman siirto ja valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10182/2015, Kahden sillan rakentaminen Porvoonjoen yli ja valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10185/2015, Pohjaveden rakentamisen aikainen pumpaaminen ja pohjavedenpinnan säätäminen Lahden pohjavesialueella sekä kuivatusvesien johtaminen Paskurinojaan ja valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10200/2015, Sillan rakentaminen Porvoonjoen yli ja valmistelulupa, Lahti
- dnro ESAVI/10221/2015, Poikkeus luonnontilaisen lähteen vaarantamiskiellosta sekä valmistelulupa, Lahti

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE, LUONTOARVOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kaavoitus

Koivusillanjoen siltapaikalla ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Koivusillanjoen kohdalla on voimassa Hollolan kunnanvaltuuston 23.6.2008 hyväksymä Hollolan kuntakeskuksen osayleiskaava. Korkein hallinto-oikeus kumosi 9.3.2012 valtuuston päätöksen Iso-Tiilijärven pohjoispuolen M-1 -alueen osalta. Muilta osin kaava on tullut voimaan.

Koivusillanjoen sillan kohdalla osayleiskaavaan on merkitty maa- ja metsätalousalueita (M), lähivirkistysalueita (VL) sekä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY-1/3). MY-1/3-kaavamerkintä noudattaa Koivusillanjoen uomaa ja viittaa siihen, että koko Koivusillanjoen varsi kuuluu liito-oravan elinympäristöön.

Lähin muu luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä alue yleiskaavassa on silmällä pidettävän kelta-apilan kasvupaikka (luo 14) Aikkalan kaatopaikan kaakkoispuolella. Noin 450 m:n päässä siltapaikasta on kiinteä muinaisjäänös Okeroinen Takamaan historialliset vesimyllyt. Muita suojeltuja tai muuten arvokkaista kohteita ei osayleiskaavassa siltapaikan läheisyyteen ole merkitty.

Siltapaikan pohjoispuolella on osayleiskaavassa rajattu laajat alueet, jotka on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi uusiksi asuinalueiksi (A).

Lahden eteläinen kehätie (vt 12) on merkitty osayleiskaavaan uudeksi kaksiajorataiseksi tieksi. Koivusillanjoen siltapaikan länsipuolelle osayleiskaavaan on merkitty Takamaantien uusi alikulku. Alikulun länsipuolelle, melko etäälle siltapaikasta, osayleiskaavaan on merkitty virkistysyhteystarve kehätien yli.

Hollolan kunnassa on käynnissä koko Hollolan kunnan alueen kattava strategisen yleiskaavan suunnittelu. Strategisella yleiskaavalla pyritään pitkän aikavälin linjaratkaisujen tekemiseen ja keskitytään alueidenkäytön päälinjoihin. Tavoitevuodeksi kaavalle on asetettu vuosi 2040. Strateginen yleiskaava on tullut vireille 20.5.2014 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 4.6.–8.8.2014. Strategisen yleiskaavan hyväksymisvaiheen on arvoitu olevan vuoden 2016 syksyllä.

Siltapaikalla on voimassa ympäristöministeriön 11.3.2008 vahvistama Päijät-Hämeen maakuntakaava 2006. Maakuntakaavassa Lahden eteläisen kehätien (vt 12) linjaus on merkitty uudeksi moottoritieksi. Koivusillanjoen siltapaikka ja sen lähiympäristöt ovat maakuntakaavassa Nostavan liittymän (A50) ja Kartanon-Okerosten (A54) taajamatoiminnan alueet. Siltapaikan pohjoispuolelle on merkitty voimalinja ja itäpuolella on Nostavan-keskustan-Messilän kehittämisen kohdealue (kk). Merkinnällä tarkoitetaan raideliikenteeseen tukeutuvan logistiikan, elinkeinoelämän, asumisen ja vapaa-ajan aluetta, jonka keskiosassa on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeitä alueita. Koivusillanjoen siltapaikan koillispuolella on kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (ma) sekä pohjois-eteläsuuntainen viheryhteystarve Pirttiharjun ja Ala-Okerosen virkistysalueiden välillä. Luonnonsuojelualue -merkinnällä (SL) olevia kohteita on Koivusillanjoen siltapaikan länsipuolella Tikkakallion luonnonsuojelualue (SL55) ja koillispuolella Vahtermäen pähkinälehti (SL524).

Luontoarvot

Suojelualueet

Koivujoensillan siltapaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä eikä puron ala- tai yläjuoksulla ole luonnonsuojelualueita tai suojeluarvoiltaan merkittäviä luontokohteita. Putkisiltaa lähinnä olevat luonnonsuojelualueet ovat noin 900 m koilliseen Vahtermäen pähkinä- ja lehmuskohde (yksityisen maalla oleva suojelualue LTA201997) ja Vahtermäen pähkinälehti noin 1 km koilliseen (yksityisen maalla oleva suojelualue LTA300097).

Arvokkaat luontokohteet

Koivusillanjoki on savimaiden puro, jonka luonnontilaisuus on kärsinyt jonkin verran aiemmasta puuston harvennuksesta, ojituksesta ja purouoman paikoittaisesta muokkauksesta. Koivusillanjoen ympäristön metsätyyppi on pääosin keskiravinteista tuoretta lehtoa (OMaT). Puron rannoilla on vaihtelevanlevyinen vyöhyke kosteaa runsasravinteista lehtoa (OFiT) ja oijen

ympäristössä on ruohoturvekangasta. Tuoreet keskiravinteiset lehdot on Etelä-Suomessa luokiteltu vaarantuneiksi (VU) ja savimaiden purot äärimmäisen uhanalaisiksi (CR). Koko Koivusillanjoki on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi Hollolan kuntakeskuksen luonto- ja maisemaselvityksessä.

Ekologiset yhteydet

Koivusillanjoen siltapaikka sijaitsee SEUTUKEKE- mittareilla (kestävä seudullinen maankäyttö ja liikenne) määritellyllä luonnon ydinalueella. Luonnon ydinalueita ovat metsäalueita, joiden ytimen pinta-ala on vähintään 100 ha, kun niiden 250 m leveä reunavyöhyke on poistettu. Alueilla on monipuolinen ekologinen laatu ja runsas paikallinen eläimistö. Ekologinen verkosto koostuu luonnon ydinalueista ja ekologisista yhteyksistä ydinalueiden välillä.

Koivusillanjoen varren kummallakin puolen on etelä-pohjoissuuntaiset paikalliset ekologiset yhteydet, joiden kautta eliöt pääsevät siirtymään maakunnallisille ekologisille yhteyksille. Paikallisen ekologisen yhteyden tarkoitus on taata pienten ja keskikokoisten eläinten päivittäinen liikkuminen. Toimivan paikallisen ekologisen yhteyden minimileveys on noin 100 m. Toinen maakunnallinen ekologinen yhteys johtaa Hedelmätarhan alueelta Hämeenlinnantien yli Kankaantilaan, josta alkaa Salpausselän luontokokonaisuus. Toinen on siltapaikan eteläpuolella ja kulkee Koivusillanjoen varresta Tikkakallion metsäalueiden kautta Vähäjoen varteen itä-länsisuuntaisesti kohti Porvoonjoen laajaa luontokokonaisuutta. Luontokokonaisuuksia on Lahden seudulla yhteensä seitsemän. Luontokokonaisuudet ovat alueita, joilla erilaiset viheralueet ja suojelualueet muodostavat yhdessä arvokkaan kokonaisuuden.

Koivusillanjoen siltapaikka sijaitsee Päijät-Hämeen maakunnallisten ekologisen verkoston kriittisellä alueella, jossa aikaisemmat tie- ja ratahankkeet sekä kaupunkialueet ovat muodostaneet esteen etelä-pohjoissuuntaisille ekologisille yhteyksille Orimattilasta Lahden ja Hollolan kautta Asikkalaan.

Ympäristövaikutusten arviointi

Valtatien 12 vaihtoehdoista Lahden kaupunkiseudulla on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on valmistunut vuoden 1996 helmikuussa. Selostuksen yhteenvedon mukaan tarkoituksena oli selvittää valtatie 12 osalta Lahden kaupunkiseudulla tarve uuden liikenneväylän maankäyttövaraukselle ja mikäli sen tarve todetaan, sille sopivan paikan löytäminen. Työ oli laadittu seutukaavaprosessiin tiukasti kytkeytyen ja hankkeen tarkoituksena oli löytää liikennetarkaisu, jolla voidaan turvata valtatie liikenteelliselle toimivuudelle asetetut tavoitteet ja vähentää liikenteen haittoja Hollolan Salpakankaalla ja Lahden alueella. Selvitystarpeen taustalla oli pitkään jatkunut ja osittain lukkiutunut suunnittelu- ja päätöksentekotilanne.

Hankkeen vaihtoehtoina olivat nykyisen valtatie 12 mukainen ratkaisu (ve 0), nykyisen tien ja kiertotienä palvelevan maantien 296 parantaminen (ve 0+ Salpausselkä), Launeen kautta kulkeva vaihtoehto (ve 1 Laune) sekä kaupunkiseudun etelälaitaan sijoittuvat kaksi vaihtoehtoa (ve 2 Renkomäki ja ve 3 Oksanen). Selostuksen mukaan valtatie 12 vaihtoehtojen ympäristövaikutukset vaihtelevat linjauksesta riippuen ja ne ovat pääasiassa paikallisia. Haitallisia ympäristövaikutuksia pystytään lieventämään hankkeen toteuttamisen yhteydessä. Haitallisten vaikutusten lieventämiseen ja ehkäisemiseen kuuluvat muun muassa pohjavesien suojaus ja melun torjuntatoimenpiteet. Selostuksen perusteella kaikki valtatie 12 vaihtoehdot olivat ympäristön kannalta toteuttamiskelpoisia.

Hämeen ympäristökeskus on antanut arviointiselostuksesta lausunnon 25.6.1996. Lausunnon mukaan yleispiirteisyytensä ja osittaisen epätarkkuutensa vuoksi arviointiselostus antaa tulokseksi lähinnä suuntaa antavan tiedon siitä, minkä tyyppisiä vaikutuksia kullakin vaihtoehdolla voi olla. Tietoja eri vaihtoehtojen hyödyistä ja haittavaikutuksista selostuksessa oli kuitenkin riittävästi. Ympäristökeskus on edellyttänyt selostuksen tietojen täydentämistä etenkin hankkeen vaikutusten osalta tie- ja yleissuunnitelmasta tehtävää hankepäätöstä varten ja ehdottanut uuden ympäristövaikutusten arvioinnin tekemistä, mikäli hankkeen toteuttaminen siirtyy pitkälle 2000-luvun puolelle.

Ympäristövaikutusten arviointiselostusta on päivitetty vuonna 2002 raportilla valtatie 12 ympäristövaikutuksista. Raportin yhteenvedon mukaan tien keskeisimmät ympäristövaikutukset ovat seuraavat:

- Pohjavesien likaantumiseriski kaupunkiseudulla vähenee, koska liikenne siirtyy Salpausselän harjulta uudelle linjalle.
- Tien meluvaikutukset voidaan rajata niin, että melun ohjearvoja ei ylitetä asumiseen tarkoitetuilla alueilla.
- Uusi tie vähentää päästöjä ilmaan keskustassa, missä pitoisuudet ovat suurimmat ja häiriintyviä kohteita on eniten. Uudella tielinjalla pitoisuudet jäävät tasolle, josta ei aiheudu terveydellistä haittaa.
- Tien liikennealueelle jää neljä omakotitaloa ja melun torjunnan ja maisemoinnin takia kolmen omakotitalon alueelle suunnitellaan uusi maankäyttö. Omakotitalot ovat asemakaavoittamalla alueella.
- Kaupungin keskustan kehittämiselle avautuu uusia mahdollisuuksia. Uusien teollisuus- ja palvelualueiden suoria liikenneyhteyksiä valtakunnan verkkoon parannetaan.
- Tie sijoittuu pääasiassa ihmisen muokkaamaan kaupunkirakenteen ympäröivään luontoon. Tielinjalle jäävät arvokkaimmat luonnontilaiset alueet ovat Porvoonjokilaaksossa. Pitkien tunnelien maanpäälliset alueet turvaavat ekologisen yhteyden säilymisen pohjois-eteläsuunnassa.
- Tielinjan poikittaiset virkistysyhteydet turvataan. Tien varteen on suunniteltu uusi itä-länsisuuntainen kevyen liikenteen reitti ja Patomäen tunnelin päälle virkistysalue.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Yleiskuvaus hankkeesta

Koivusillanjoen putkisillan rakentaminen sisältyy Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen hankkeeseen Lahden eteläisen kehätien (valtatie 12) rakentamiseksi Hollolan kunnan ja Lahden kaupungin välillä. Suunnittelualue sijaitsee Hollolan kunnassa nykyisen valtatie 12:n eteläpuolella. Vesitaloushanke koskee putkisillan rakentamista ja luonnontilaisen puron tilan muuttamista.

Valtatie 12 sisältyy valtioneuvoston liikennepoliittisen selonteon suunnittelukohteisiin, joiden toteutusvalmiutta nostetaan. Tiesuunnitelmalla edistetään Lahden seudun liikenneverkon kehittämistä. Suunnittelun tavoitteena on saada aikaan ratkaisu, joka palvelee pitkälle tulevaisuuteen alueen liikenteen ja liikkumisen sekä maankäytön tarpeita. Suunnittelussa tutkitaan mahdollisuuksia keventää aiemmin valmistunutta yleissuunnitelmaa tavalla, jossa liikenteen toimivuus ja maankäytön edellytykset merkittävästi paranevat nykyisestä. Ihmisiin ja luontoon kohdistuviin ympäristövaikutuksiin ja haittojen lieventämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Tiesuunnitelman laatiminen aloitettiin loppuvuodesta 2013 ja se valmistui vuoden 2015 toukokuussa. Suunnitelma laadittiin vuonna 2008 valmistuneen yleissuunnitelman perusteella, josta Liikennevirasto on tehnyt hyväksymispäätöksen vuoden 2011 toukokuussa. Kehätien linjaus suunnitellaan Launeen linjauksen mukaisesti, joka on hyväksytty maakuntakaavassa ja yleissuunnitelmassa. Kehätien toteutusajankohtaa ei ole päätetty. Tien rakentaminen voi alkaa aikaisintaan vuonna 2016.

Vesistötiedot

Yleistä Koivusillanjoki on pääosin lehtomaisemassa kulkeva lähdevaiikutteinen savimaiden puro. Koivusillanjoki laskee Hollolan kunnassa Vähäjokeen, joka laskee Porvoonjokeen. Tien ylityskohdalla uoma on jyrkkäreunainen ja selvästi kaivetun oloinen. Putkisillan kohdalla on talousmetsää ja lähellä peltoaukeita. Putkisillan suunnittelualueella ei ole olemassa olevia rakenteita.

Koivusillanjoki kuuluu Porvoonjoen (18) vesistöalueeseen ja Vähäjoen valuma-alueeseen (18.057). Joki sijaitsee Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueella. Valuma-alueen järvisyys on 1 % ja soiden osuus maa-alasta 4 %. Luokittelemattomia metsätalousmaita on 66 % maa-alasta ja peltoja 24 %. Osavaluma-alueen pinta-alaksi Koivusillanjoen putkisillapaikalla on arvioitu 3 km². Koivusillanjoessa vedenpinta on ollut tasossa +87,21–+87,44 m maastomallin mittaussajankohtana vuonna 2013.

Porvoonjoen pääuomassa Koivusillanjoen alapuolella on kolme täydellistä kalojen nousuestettä. Lisäksi niiden alapuolella on kolme kalatein varustettua nousuestettä. Suunnittelualueella tai sen alapuolella ei ole tiedossa olevia koskia.

Virtaamat Suunnittelualan alapuolella Porvoonjoessa lopetettujen ympäristöhallinnon virtaamamittausaseman virtaamavainnot ovat vuosilta 1980–1988. Alueelta on vuonna 2010 tehty yksityiskohtainen tulvavaarakartoitus, jonka yhteydessä on mallinnettu virtaamia ja vedenkorkeuksia eri tulvan toistuvuuksilla. Näiden perusteella on arvioitu siltapaikan virtaamia.

Laskennalliset virtaamat suunnitellulla siltapaikalla ovat seuraavat:

	Laskennallinen virtaama (m ³ /s)
MQ (Kukonkosken mittausasema 1980–1988)	0,03
MHQ (Kukonkosken mittausasema 1980–1988)	0,24
HQ _{1/20} (tulvavaarakartoitus)	0,26
HQ _{1/100} (tulvavaarakartoitus)	0,31

Sillan alueelta ei ole laadittu virtausmallia, jossa vedenkorkeuden suhde virtaamaan olisi määritetty, eikä tehty maastomittauksia. Tämän vuoksi siltapaikan vedenkorkeuksia ei ole arvioitu.

Olemassa olevat rakenteet

Hankealueen alapuolella Porvoonjoen pääuomassa on kolme täydellistä kalojen nousuestettä. Lisäksi niiden alapuolella on kolme kalatein varustettua nousuestettä. Suunnitellulla siltapaikalla tai sen läheisyydessä ei ole koskea. Silta-alueella ei ole olemassa olevia vesi- tai muita rakenteita.

Virkistyskäyttö

Putkisillan suunnittelualue Koivusillanjoen ylävirran puolella on Hollolan kuntakeskuksen osayleiskaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi. Koivusillanjoen ympäristö on talousmetsää ja viljeltyjä peltoja. Nykyisellään sillan suunnittelualueella ei todennäköisesti ole erityistä virkistyskäyttöarvoa. Nykyiset reitit sopeutetaan uusille reiteille moottoritien rakentamisen yhteydessä liikennejärjestelmään sopiviksi.

Pysyvä ja vapaa-ajan asutus

Koivusillanjoen putkisillan kohdalla tai sen vaikutusalueella ei ole vakituista eikä vapaa-ajan asutusta.

Vedenlaatu

Koivusillanjoen vedenlaatua on seurattu 1980-luvulta alkaen ja suunnittelualueen lähin vesinäytteenottopiste sijaitsee noin 3 km jokea alavirtaan. Viimeisimmät vedenlaatutiedot näytteenottopisteeltä ovat vuodelta 1998.

Koivusillanjoen alkulähteiden pohjoispuolella noin 3,5 km:n etäisyydellä suunnittelualueesta on Salpakankaan kaupunginosa, josta 1960–1970-luvuilla johdettiin jätevesiä Koivusillanjokeen. Salpakankaan alueella si-

jaitsi 1970–1980-luvuilla myös maankaatopaikka, joka on saattanut aiheuttaa kuormitusta Koivusillanjokeen. Suunnittelualueesta noin yhden kilometrin etäisyydellä Koivusillanjokea ylävirtaan Takamaalla sijaitsi vuosina 1969–1974 kaatopaikka, joka on saattanut aiheuttaa kuormitusta Koivusillanjokeen.

Vuonna 1998 Koivusillanjoen veden happitilanne oli hyvä (12 mg/l, 96–97 %) ja kemiallinen hapenkulutus (9–11 mg/l) oli humusvesien tasolla. Vesi oli sameaa (14–26 FNU), mutta ei erityisen sameaa virtaavaksi vedeksi. Sähkönjohtavuus (18–19 mS/m) oli keskimääräisellä jokivesien tasolla (15–20 mS/m). Vesi oli lievästi emäksistä (pH 7,5–7,6). Kokonaistypipitoisuus oli tasolla 1 900–2 100 µg/l ilmentäen mahdollisesti ihmistoinninan vaikutusta. Kokonaisfosforipitoisuus (32–33 µg/l) ilmensi rehevyyttä. Syksyllä veden rautapitoisuus oli korkea (1 300 µg/l) ja sitä saattoi osin nostaa veden humuksisuus. Fekaalisten enterokokkien määrä vedessä ei ollut suuri (11–84 kpl/100 ml).

Koivusillanjoki saa vettä harjun lähteistä. Koivusillanjoki on Hollolan Vähäjoen haaroista huonokuntoisin. Puro on pahoin perattu ja paikallisten mukaan vanha kaatopaikka on pilannut jokea.

Pohjasedimentti

Koivusillanjoen siltapaikka sijaitsee savi- ja siltipehmeiköllä. Ympäristöhallinnon tietojärjestelmän mukaan purosta ei ole selvitetty sedimentin haitta-ainepitoisuuksia. Suunnitellulta siltapaikalta purosta otettiin sedimenttinäytteitä vuoden 2015 kesäkuussa sen selvittämiseksi, oliko pohjasedimentissä suunnittelualueen yläpuolella aiemmin sijainneilta kaatopaikoilta vapautuneita haitta-aineita. Puron pohja oli niin kovaa ja karkeaa, että sieltä saatiin vain yksi laboratoriomäärityksiin soveltuva sedimenttinäyte 0–10 cm:n syvyydeltä. Minkään tutkitun alkuaineen tai yhdisteen pitoisuudet eivät ylittäneet valtioneuvoston asetuksen (VNA nro 214/2007) mukaisia maaperän pilaantuneisuuden kynnyksarvoja, eivätkä normalisoidut pitoisuudet ylittäneet Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöministeriö 2015) mukaisia viitearvoja. Tulosten mukaan Koivusillanjoen siltapaikan sedimentti ei ollut pilaantunut analyysitodistuksessa esitetyillä haitta-aineilla, joita saattaa esiintyä sedimenteissä kaatopaikan alapuolella.

Vesiliikenne

Koivusillanjoessa ei ole veneilyreittejä ja uoma on suurelta osin liian kapea kuljettavaksi edes kanootilla tai kajakilla.

Kalat, ravut ja kalastus

Suunnittelualue sijaitsee Koivusillanjoen latvavyöhykkeellä, jossa ei ole tehty koekalastuksia. Lähin sähkökoekalastuspaikka sijaitsee Autjoen Simolankoskessa noin 4 km:n etäisyydellä suunnittelualueesta. Autjoki laskee Koivusillanjokeen noin 3 km suunnittelualueesta alavirtaan. Simolankoskessa on tehty sähkökoekalastuksia vuonna 2011, jolloin saaliiksi saa-

tiin kivenuoliaisia, mateita ja arviolta luontaista kantaa olevia taimenia. Autjoen vuoden 2013 sähkökoekalastuksissa ei saatu saaliiksi taimenia. Alempana Vähäjoessa esiintyy alkuperäinen taimenkanta. Purossa on todennäköisesti joskus esiintynyt taimenta, jonka palauttaminen on mahdollista, mikäli olosuhteet eivät huonone. Alueella ei tehdä kalaistutuksia.

Koivusillanjoen osuus suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella ei todennäköisesti ole kalataloudellisesti merkittävä. Tiesuunnitelman linjauksen kohdalla sijaitsee paljon metsäojitettua aluetta. Ylempänä puron latvoilla saattaa olla kalaston kannalta parempia alueita, joten puroveden esteetön kulku ja eliöstön ekologinen kulkuyhteys on tärkeä säilyttää.

Porvoonjoen kalataloudellisen tarkkailututkimuksen kalastustiedusteluiden tulosten perusteella rapuja esiintyy Vähäjoessa, mutta ylempänä sijaitsevan Koivusillanjoen rapukannasta ei ole tietoa.

Puron pienuuden vuoksi kalastus alueella on hyvin vähäistä lukuun ottamatta mahdollista satunnaista perhokalastusta.

Tehdyt luontoselvitykset

Saukkoselvitys

Luontodirektiivin II- ja IV -liitteen lajin, saukon (*Lutra lutra*), esiintymistä kartoitettiin vuonna 2009 otollisiksi arvioiduilta alueilta muun muassa Hollolan kunnassa etsimällä lumijälkiä ja ulosteita, joilla saukko merkitsee revii-rinsä. Koivusillanjoella ei havaittu jälkiä saukoista, mutta sitä pidettiin saukkojen kannalta huomioarvoisena virtavetenä. Virtavedet ovat potentiaalisia saukon kulkureittejä, minkä vuoksi saukon kulkureitteinä on tarpeen ottaa huomioon myös pienemmät virtavedet. Koivusillanjoelta on tehty havaintoja saukoista.

Liito-oravaselvitys

Lahden eteläisen kehätien suunnittelun aikaisemmissa vaiheissa (yleissuunnitelma ja ympäristövaikutusten arviointi) laaditut liito-oravaselvitykset ajoittuvat 2000-luvun alkuun. Vuoden 2014 keväällä tehty liito-oravakartoitus on maastokartoitusten avulla päivitetty tiesuunnitelman laatimisen taustaselvitykseksi. Selvitys on laadittu suunnitellulta tielinjalta ja sen läheisyydestä. Kartoituksessa Koivusillanjoen ympäristö todettiin liito-oravalle (*Pteromys volans*) soveltuvaksi elinympäristöksi. Kartoituksessa ei tehty havaintoja liito-oravasta putkisillan tai tielinjauksen kohdalta. Putkisillan suunnittelualueen länsi- ja koillispuolelta tehtiin havaintoja liito-oravasta ja tunnistettiin liito-oravan asuttama elinympäristö Takamaan alueella melko etäällä suunnittelualueesta.

Lepakkoselvitys

Vuoden 2014 kesällä kartoitettiin lepakoiden esiintymistä suunnitellulla tielinjalla tiesuunnitelman taustaselvitykseksi.

Selvitysalueella ei tehty havaintoja valtakunnallisesti uhanalaisista tai harvinaisista lepakkolajeista. Enemmistö havaituista lepakoista oli siippoja, joiden lisäksi havaittiin melko runsaasti myös pohjanlepakoita. Havaintoaineiston perusteella alueella esiintyvät siipat ovat pääasiassa viiksi-/isoviikiksiippoja, lisäksi alueella esiintyy vesisiippoja.

Koivusillanjoen putkisillan alueella ei ole havaittu valtakunnallisesti uhanalaisia tai harvinaisia lepakkolajeja. Havaintoja ei ole myöskään lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikoista tai muista lepakoiden käyttämistä alueista suunnittelualueella.

Linnustoselvitys

Vuoden 2014 linnustoselvityksen mukaan suunnittelualue ei ole arvokasta linnustoaluetta, jolla olisi suositeltavaa säilyttää mahdollisimman paljon puustoa. Koivusillanjoen alueelta havaittiin kartoituksen aikana peukaloisia ja pyy. Pyy on EU:n lintudirektiivin I-liitteen laji. Koko tielinjauksen alueella on kuitenkin suositeltavaa ajoittaa puuston raivaus linnuston pesimäkauden (1.4.–31.7.) ulkopuolelle.

Kasvillisuus selvitys

Tielinjan kasvillisuutta ja luontotyyppejä selvitettiin maastossa kuutena päivänä 17.–27.6.2014. Alueen luonnontilaisuus on kärsinyt jonkin verran aiemmasta puuston harvennuksesta, ojituksesta ja purouoman paikoittaisesta muokkauksesta. Saviseen maahan syntynyt purouoma on syvä ja kasvillisuuden peittämät rantatörmät ovat paikoin melko korkeat. Rannoilla kasvaa harmaaleppää ja paikoin raitaa ja haapaa ja alueen itäosassa on nuorta lehtipuustoa, mutta muutoin puusto on järeää kuusikkoa. Järemmän puuston alueella alueen luoteisosassa paksuimpien runkojen läpimitta on yli 50 cm. Metsätyyppi on pääosin keskiravinteista tuoretta lehtoa (OMaT), jonka kenttäkerroksen valtalajit ovat käenkaali, oravanmarja, metsäalvejuuri, metsäimarre ja lillukka. Puron rannoilla on vaihtelevan levyinen vyöhyke käenkaali-mesiangervotyypin kosteaa runsasravinteista lehtoa (OFiT) ja oijen ympäristössä on ruohoturvekangasta. Tuoreet keskiravinteiset lehdot on Etelä-Suomessa luokiteltu vaarantuneiksi (VU).

Luontoselvityksiä koskevat kokoukset

Vesilain mukaisten lupien tarvetta käsittelevässä kokouksessa 1.12.2014 todettiin Hämeen ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten läsnä ollessa, ettei Vt 12 -hankkeessa ole tarvetta selvittää viitasammakoiden ja vuollejokisimpukoiden esiintymistä. Muita suojeltavia lajeja, joita tulisi siltasuunnittelussa ja rakentamisen aikana ottaa huomioon, ei suunnitellun sillan alueella tiettävästi ole. Vt 12 Lahden eteläinen kehätie -tisuunnitelman ympäristöasioiden teemakokouksessa 11.12.2014 Lahden seudun ympäristöpalvelut totesi Hämeen ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten läsnä ollessa tiesuunnitelmaa varten laaditut luontoselvitykset riittäviksi.

Maalajit

Siltapaikka sijaitsee savi- ja silttipehmeiköllä. Ylimpänä maakerroksena on 7–9 m:n paksuinen savikerros, jonka alapuolella on 14–15 m:n paksuinen silttikerros. Silttikerroksen alapuolella on hiekkaa ja moreenia. Painokairaukset ovat tunkeutuneet 6–13 m hiekka- ja moreenikerrokseen päättyen kiveen, lohkareseen tai kallioon.

Maisema ja arvokkaat kulttuurikohteet

Koko kehätien suunnittelualue on osa Eteläisen viljelyseudun pohjoisosa-maisemamaakuntajaostoa ja maakunnallisesti Porvoonjoen viljelysseudun ja I Salpausselän maisematyyppien vaihtumisvyöhykettä. Maisematyyppejä hallitsevat laajat ja voimakkaasti kumpuilevat viljelysaukeat sekä pitkät näkymät. Koivusillanjoen siltapaikalla tai sen lähiympäristössä ei ole arvokkaita kulttuuri- tai perinneympäristökohteita.

Suunniteltu silta

Suunnitelman mukaan Koivusillanjoki alittaa valtatie 12 teräksisellä RUMCOR -putkella, joka on tyypiltään teräksinen putkisilta (Tputki). Lisäksi siltapaikalle on suunniteltu teräksinen d=1 200 mm:n kuivarumpu. Koivusillanjoen putkisillan rummun pituus on noin 75 m ja kaltevuus 2,7 %. Rummun ympärille laitetaan suodatinkangas ja alle murskearina. Rummun pohjalle tehdään kiviladelmä helpottamaan saukkojen ja muiden eläinten kulua. Kiviladelmä otetaan huomioon myös mahdollisessa rummun kunnostuksessa sujuttamalla.

Putkisillan teräsputki voidaan toteuttaa 100 vuoden käyttöikäisenä noin 3,4 m:n levyisenä ja 2,3 m:n korkuisena tai vaihtoehtoisesti 50 vuoden käyttöikäisenä noin 20 cm leveämpänä ja korkeampana rakenteena. Käyttöiän ollessa 50 vuotta rumpu on kunnostettava sujuttamalla vanhan, leveämmän ja korkeamman rummun sisään 3,4 m leveä ja 2,3 m korkea teräsputki. Ylemmäksi tuleva pienempi kuivarumpu mahdollistaa pieneläimien kuivan kulun valtatie alitse. Putkisillan putken mitoituksessa on otettu huomioon saukon kulku ja vesiuoma.

Kuvaus rakennustöistä

Putkisilta perustetaan savikerroksen osalla tehtävän massanvaihdon vaaraan. Massanvaihdon täyttö tehdään louheesta. Louheen pinta kiilataan murskeella ja putkisillan alle tehdään murskearina. Putkisilta rakennetaan Lahden eteläisen kehätien penkereen rakentamisen yhteydessä.

Rummut asennetaan paikoilleen penkereen täytön edetessä, jonka jälkeen alkuperäinen uoma ohjataan kulkemaan rummussa ja vanha uoma peitetään. Puron yläosassa ennen siltaa uomaa käännetään noin 30 m länemmäksi, jotta vesi virtaisi rummun suulle. Uusi uoman pätkä kaivetaan alajuoksulta alkaen. Rumpuun johdettava uoman osa on noin 100 m pitkä. Rummun eteläinen pääty alajuoksun kohdalla päättyy kohtaan, jossa Koivusillanjoen puro nykyisin virtaa. Rumpu on mitoitettu siten, ettei se aiheuta puroon padotusvaikutusta. Rummun loppupäässä puron uomaa ei muo-

kata. Rummun pää painetaan niin syvälle pohjasedimenttiin, että rumpu on aina osittain veden peitossa.

Rumpuun sijoitettavat täytöt kiveyksillä tehdään kuivatyönä, jolloin rummun suuaukkoihin tehdään padot. Padotus tehdään mahdollisimman pienen joen virtaaman aikana ja mahdollisimman lyhytaikaisesti. Tarvittaessa voidaan käyttää pumppausta pienemmän rummun kautta.

Kiinteistötiedot

Tiealueella sijaitsevan uoman siirto tapahtuu kiinteistöllä Ali-Kartano 98-435-7-327. Tierumpu sijaitsee myös kiinteistöllä Myllykorpi 98-435-7-825.

Hankkeen vaikutukset

Virtaamat ja veden vaihtuminen

Putkisillan rakentamisen aikana uomaan ei arvioida aiheutuvan padotusvaikutusta lukuun ottamatta hetkellistä padotusta silloin, kun rumpuun sijoitetaan kiviladelma kuivatyönä. Padotus tehdään mahdollisimman pienen virtaaman aikana ja mahdollisimman lyhytaikaisesti. Putkisillan valmistuttua Koivusillanjoki kulkee noin 100 m:n matkalla uudessa uomassaan ja rummun sisällä, joten joen virtaus muuttuu. Rummun mitat on suunniteltu siten, ettei rumpu aiheuta puroon lopullista padotusvaikutusta. Rumpu on lähes saman levyinen kuin nykyinen purouoma ja rummun kaltevuus (2,7 %) on lähellä alkuperäistä uoman kaltevuutta.

Vedenlaatu

Putkisillan ja siihen liittyvien tiepenkereiden rakentaminen aiheuttaa veden samentumaa, joka jatkuu rakennustöiden ajan. Samentumaa aiheuttaa muun muassa savipehmeiköllä tehtävä massanvaihto. Veden laadun arvioidaan palautuvan alkuperäiselle tasolle suhteellisen lyhyen ajan kuluessa rakentamistöiden päätyttyä. Samentuma koostuu todennäköisesti puhtaista savipartikkeleista. Kauemmas alavirtaan mennessä vaikutukset ovat lievempiä sedimentoitumisen ja sekoittumisen vuoksi. Kiintoainekuormitusta aiheuttavien rakentamistoimien on arvioitu kestävän muutamasta viikosta 2–3 kuukauteen. Penkereen rakentaminen ja putkisillan asentaminen tehdään todennäköisesti osissa siten, että rakentamistoimet uoman ympärillä välillä keskeytyvät. Kiintoaineen vapautumista vähentää se, että rumpu asennetaan ensin paikalleen kuivatyönä, minkä jälkeen uoman vesi ohjataan kulkemaan siinä.

Putkisillan valmistuttua jokeen pääsee tieltä hulevesiä ja niiden mukana esimerkiksi suolaa. Lahden eteläisen kehätien ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä on esitetty, että talviajalle ajoittuvalla suolapitoisuuden nousulla ei ole erityisiä haitallisia vaikutuksia Porvoonjoen ja sen lähivesistöjen eliöstölle. Ei ole tieteellisesti osoitettu, kuinka suuri suolapitoisuuden nousu vaikuttaa makean veden eliöyhteisöihin. Sateiden aikaan ja lumen sulamisen aikoihin hulevedet saattavat väliaikaisesti huonontaa veden laatua. Suolan määrä riippuu siitä, kuinka paljon tietä tulee suolata talvikauden aikana.

Onnettomuustilanteissa veden laadun heikentymistä voidaan ehkäistä tai lieventää katkaisemalla hulevesien ja kemikaalien kulkeutuminen sivuoista Koivusillanjokeen ojien päihin rakennettavilla sulkukaivoilla. Sulkukaivoilla suljetuista ojista vedet voidaan pumpata hallitusti muualle käsiteltäviksi.

Kalat ja kalatalous

Tielinjauksen ja putkisillan rakentamisesta aiheutuu uoman siirron, penkeereen ja putkisillan rakentamistöiden aikana vettä sementtävää kiintoainekuormitusta. Lisääntynyt kiintoainemäärä voi peittää mädille ja pienpoikasille tärkeitä alueita samoin kuin muiden vesieliöiden elinalueita ja ravintokasveja. Pohjalle liettynyt kiintoaine haittaa kalojen mätimunien kehitystä, vähentää kalojen ruokailuhabitaattien ja kutuhabitaattien määrää sekä vaikuttaa kaloille tarjolla olevan ravinnon määrään ja laatuun. Kiintoainehiukkaset saattavat vaurioittaa kalojen kiduksia ja ihon limapeitettä aiheuttaen pitkään jatkuessaan kalakuolemia. Täysikasvuiset kalat saattavat välttää sameita vesiä. Myös rakennustöiden aikainen melu ja tärinä saattavat karkottaa täysikasvuisia kaloja työkohteen läheisyydestä.

Lisääntynyt kiintoainekuormitus rajoittuu uoman siirron ja rakentamisen aikaan sekä korkeintaan muutamaan viikkoon niiden jälkeen. Luonnontilainen purouoma muuttuu putkisillan kohdalla täysin rakennetuksi. Pohjan liettymisen vaikutukset rummun alapuolella saattavat olla pitkäaikaisia, mutta lievenevät kauemmas alavirtaan mennessä. Koivusillanjoki ei tietävästi ole kalaston kannalta merkityksellistä aluetta, mutta kalojen kulku puron yläjuoksulle tulee säilyttää. Putkisilta rakennetaan niin, että kalojen kulku Koivusillanjokea pitkin ei esty. Putkisillan suunnittelussa tavoitteena on mahdollistaa kaikkien vesieliöiden kulku tien ali pahimpia tulvakausia lukuun ottamatta.

Mahdollinen virkistyskalastus suunnittelualueella on turvallisuussyistä keskeytettävä valtatie rakennustöiden ajaksi. Muuten sillan rakentamisen ei katsota vaikuttavan kalastukseen alueella.

Pysyvä ja vapaa-ajan asutus

Suunnitellun sillan vaikutusalueella ei ole asutusta, johon sillan rakentamisella voisi olla vaikutusta.

Vesiliikenne

Koivusillanjoki on siltapaikan kohdalla ja sen välittömässä läheisyydessä liian kapea ja matala vesiliikenteelle.

Vesialueen virkistyskäyttö

Koivusillanjoen alueella ei todennäköisesti juuri ole virkistyskäyttötarkoitusta. Oma on suunnittelualueella ojamaisen kapea ja matala eikä sillan rakentamisella uskota olevan haitallista vaikutusta alueen mahdolliseen vir-

kistyskäyttöön. Suunnittelualueen virkistyskäyttö keskeytetään turvallisuussyistä valtatie rakennustöiden ajaksi.

Eliöt ja luontokohteet

Koivusillanjoki on suunnittelualueella potentiaalinen saukon kulkureitti. Putkisiltaan on suunniteltu kaksi rumpua kehätien alitusta varten. Pienempi rummuista (halkaisija 1 200 mm) sijoitetaan yläveden yläpuolelle. Tämän rummun on tarkoitus pysyä kuivana ympäri vuoden ja mahdollistaa pieneläinten (kuten supi, kettu) kehätien alituksen. Myös saukot voivat alittaa kehätien kuivaa rumpua pitkin. Saukkoja varten putkisillan isompi rumpu (halkaisija 3 430 mm ja korkeus 2 300 mm), johon Koivujoensillan uoma johdetaan, on suunniteltu siten, että sen pohjalle tulee kiviladelmä. Kiviladelmä toteutetaan siten, että ladelman yläpinta on pääosin veden pinnan yläpuolella. Saukot voivat alittaa kehätien isommasta rummusta joko uimalta tai loikkimalla rummun pohjalla ladottuja kiviä pitkin.

Kehätien kummallakin puolella on Soramäeltä Okerosiin asti riista-aidat, jotka ohjaavat tietä ylittävät saukot Koivusillanjoen putkisillalle. Koivusillanjoen siltapaikasta noin 100 m länteen päin on Takamaantien alikulkukäytävä, jota eläimet voivat myös käyttää kehätien alitukseen.

Koivujoensillanjoen uoma ja sen ympäristö soveltuvat kohtalaisesti saukon elinympäristöksi. Kehätie, putkisilta ja sen edellyttämä uoman muokkaus heikentävät saukolle soveltuvan puroympäristön laatua mutta vaikutus rajoittuu vain pienelle alueelle. Kokonaisuudessaan Koivujoensillan ympäristöön jää laajasti saukolle soveltuvaa ympäristöä.

Rakentamisesta johtuva veden samentuma ja melu voivat karkottaa tilapäisesti saukkoja ja niiden ravintoa (kalat, ravut) suunnittelualueelta. Rakentamisen aiheuttama veden hetkellinen samentuma sekä rantakasvillisuuden poisto rakennuskohteista vaikuttavat epäsuorasti vesieliöiden ja kalojen kautta saukkojen ravinnonsaantiin rakentamisen aikana ja muutama vuosi sen jälkeen, kunnes kasvillisuus palautuu.

Putkisillan ja tien rakentaminen muuttavat liito-oravien elinympäristöjen välisten yhteyksien laatua. Tierakenteet kaventavat liito-oravalle soveltuvan elinympäristön pinta-alaa ja jakavat sen kahteen osaan. Mikäli kehätie ja putkisilta aiheuttavat puuston latvuserrokseen noin 50 m leveän aukon, liito-oravat pääsevät ylittämään kehätien eivätkä niiden yhteydet katkea. Rakentamisen vaikutukset eivät kohdistu tiedossa oleviin liito-oravaesiintymiin Takamaassa. Liito-oravalle soveltuvan elinympäristön laatu heikkenee, sillä liito-oraville parhaiten soveltuva lehtipuusto sijaitsee purouoman varrella. Vaikutukset jäävät vähäisiksi, koska liito-oraville jää rakentamisen jälkeen varsin laajat soveltuvan elinympäristön alueet ja talousmetsien uudistushakkuut ovat jo heikentäneet elinympäristöjen laatua.

Koivusillanjoen siltapaikalta ei ole havaittu huomionarvoisten lintujen pesimäreviirejä. Tielinjaus ja siltapaikka kaventavat alueen linnuston elinympä-

ristöjä. Koko tielinjauksen alueella on suositeltavaa ajoittaa puuston rai-
vaus linnuston pesimäkauden (1.4.–31.7.) ulkopuolelle.

Tielinjaus kulkee Koivusillanjoen uoman lehtoalueen poikki jakaen sen
kahteen osaan. Ottaen huomioon, että aikaisemmat puuston harvennukset
ja Koivusillanjoen sivupurojen ojitukset ovat vähentäneet alueen luonnonti-
laisuutta, kehätien ja putkisillan rakentamisen vaikutukset lehtojen ja savi-
maiden puron luontoarvoihin jäävät kohtalaisiksi. Tielinjauksen jakamat
lehtosaarekkeet muodostavat yhtenäiset kokonaisuudet ja savimaiden pu-
roluontoa muokataan vain putkisillan kohdalta. Koivusillanjoen ala- ja ylä-
juoksun puroluontoa säilyy nykyisen kaltaisena.

Tierakenteet voivat vaikuttaa lehtoalueen vesitasapainoon varsinaista ra-
kentamisaluetta laajemmalla alueella. Vaikutusten vähäisyyden vuoksi leh-
tokasvillisuudessa ei todennäköisesti havaita merkittäviä muutoksia. Koi-
vusillanjoen luonteenomaiset piirteet säilyvät luontokokonaisuutena. Kehä-
tien ja putkisillan rakentaminen ei merkittävästi vähennä Koivusillanjoen
maakunnallisia luonto- ja maisema-arvoja.

Ekologiset yhteydet

Tielinjaus katkaisee Koivusillanjoen varren kummallakin puolen olevat pai-
kalliset ekologiset yhteydet. Koivusillanjoen putkisiltaan rakennetaan aliku-
lut pieneläimille ja saukoille, joten näiden lajien paikallinen ekologinen yh-
teys siirtyy Koivusillanjoen uomaan.

Hollolan kunnan puolella tielinjaus on hirviaidattu, joten suurten nisäkkäi-
den liikkuminen etelä-pohjoissuunnassa Koivusillanjoen kohdalla estyy.
Suuremmat nisäkkäät voivat alittaa tielinjauksen Takamaantien alikulku-
käytävässä noin 100 m siltapaikasta länteen tai kulkemalla avoimen Vähä-
joen sillan ali noin 1 700 m:n etäisyydellä Koivusillanjoen siltapaikasta
itään.

Maakunnallinen ekologinen verkosto Lahden seudun Salpausselän ja Por-
voonjoen luontokokonaisuuksien välillä säilyy. Maakunnallinen yhteys ka-
penee ja sen laatu heikentyy tielinjauksen sekä siltojen aiheuttaman este-
vaikutuksen vuoksi. Vaikutukset eivät muuta Päijät-Hämeen maakunnalli-
sen ekologisen verkoston kriittisen alueen rajausta, koska kriittisen alueen
rajaus on nykyisin huomattavasti siltapaikkaa laajempi.

Maisema ja kulttuurikohteet

Koivusillanjoen sillan ja kehätien rakentaminen rikkoo alueen metsäalueen
yhtenäisyyttä. Kehätie ja putkisilta ovat uusi maisemallinen elementti kau-
komaisemassa talousmetsien ja peltojen joukossa. Vaikutukset maise-
maan jäävät vähäisiksi uusien rakenteiden peittyessä metsään.

Hanke ei vaikuta kulttuurikohteisiin, koska suunnittelualueella ei ole kult-
tuurihistoriallisesti arvokkaita tai muinaismuistolailia suojeltua kohteita.

Vaikutusten lieventäminen

Vaikutusten lieventäminen on suunniteltu toteutettavaksi seuraavasti:

- Rumpurakenteen aukko on suunniteltu riittävän alas uomaan nähden, jotta rummun aukko olisi aina osittain veden peitossa ja vesisyvyys rummun sisällä kaikissa vesiolosuhteissa olisi vähintään 20 cm.
- Rummun aukko perustetaan vesiuoman pohjan alapuolelle, jotta rummun aukon alapuolelle ei synny putousta.
- Rumpurakenteen alapuolella ei ole matalaa ja kivien täyttämää tilaa, joka estäisi kalojen pääsyn uomasta rummun aukolle.
- Rumpuputken halkaisija on pidetty riittävän leveänä (3 430 mm) ja kaltevuus loivana, jotta rummun rakenteessa veden virtausnopeus ei kiihdy eliöiden uimakykyä suuremmaksi, jolloin eliöt jaksavat uida putken läpi vastavirtaankin.
- Vaikka putkisilta on pitkä (75 m), sen sisäpinta ei ole sileä, koska sinne sijoitetaan kiviladelmä. Pitkä ja sileäpintainen rumpu voisi muodostua nousuesteeksi vesieliöille. Kivilademat hidastavat virtauksen kulkua rummun sisällä ja luovat vaihtelevat virtausolosuhteet rummun sisällä.
- Rumpurakenteen yläpuolella nykyisen purouoman muokkaus jätetään vähäiseksi ja alapuolella uomaa ei muokata lainkaan. Tällöin rumpurakenteen ylä- ja alapuolelle jää hidavirtaista, syvää ja suojaista uoma-aluetta, jossa vesieliöt voivat palautua rummun aiheuttamasta nousurasituksesta.
- Uomaa ei perata rummun alajuoksulla, vaan se pyritään jättämään kalastoa suosivaksi säilyttämällä uoman pohjan ja varren olemassa olevia painaumuksia, muotoja sekä kasvillisuuden varjostusta purouoman ylle.
- Maisemaan kohdistuvia haitallisia vaikutuksia lievennetään maastoa muotoilemalla ja istutuksin.

Hulevesien käsittelyyn käytetään Koivusillanjoen alueella sulkuluukkukai-vo-ratkaisua, jossa kertyvät pintavedet ohjataan keräily- ja viivähdyksaltaina toimiviin tien sivuojiin. Mahdollisissa onnettomuustilanteissa hulevesien ja kemikaalien kulkeutuminen sivuojusta Koivusillanjokeen katkaistaan ojien päihin rakennettavilla sulkukaivoilla (4 kpl). Sulkukaivoilla suljetuista ojista vedet voidaan hallitusti pumpata kuljetettavaksi muualle käsiteltäviksi.

Hankkeesta saatavat hyödyt ja siitä aiheutuvat menetykset

Nykyinen valtatie 12 Lahdessa on yksi Suomen vilkkaimmin liikennöityjä tieosuuksia eikä sen liikennöitävyys täytä valtatielle asetettuja vaatimuksia. Tien liikennemäärät lisääntyvät voimakkaasti Lahden kaupunkiseudun ja liikenteen kasvun johdosta.

Valtatie 12 sijoittuu Lahden kohdalla tärkeälle pohjavesialueelle lähes koko matkalla, josta aiheutuu ympäristöriskejä. Lahden eteläisen kehätien toteuttaminen vähentää asutukseen, ympäristöön ja maankäyttöön kohdistu-

via haittoja merkittävästi koko Lahden kaupunkiseudulla. Kehätien rakentaminen siirtää pitkämatkaisen raskaan liikenteen ja vaarallisten aineiden kuljetukset pois asutuksen ja maankäytön sekä pohjavesialueiden tuntumasta, mikä vähentää liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja ja -riskejä huomattavasti.

Kehätien toteuttaminen mahdollistaa nykyisen valtatie kehittämissä maankäytön ehdoilla. Se tukee tavoitteellista Lahden seudun liikennejärjestelmää ja kaupunkirakennetta, joissa pyritään suosimaan kevyttä liikennettä ja ohjaamaan liikenne mahdollisimman tehokkaasti turvallisille pääväylille. Kehätien rakentaminen parantaa huomattavasti elinkeinoelämän kuljetusten toimintavarmuutta sekä pitkämatkaisen liikenteen että paikallisen liikenteen osalta. Hanke on seudullisen ja valtakunnallisen yleisen edun kannalta erittäin tärkeä ja sillä ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua.

Hanketta ja sen vaihtoehtoja on tutkittu vuoden 1996 ympäristövaikutusten arvioinnista lähtien. Tielinjaukseksi on valittu vaihtoehto, joka aiheuttaa alueen luonnolle kokonaisuutena vähiten haitallisia vaikutuksia. Uuteen maastokäytävään sijoittuva kehätie synnyttää haittoja lähiympäristönsä asukkaille, maisema-alueille ja luonnonympäristölle lieventämistoimista huolimatta. Haittoja on lievennetty Patomäen ja Liipolan tunneleilla, viher- ja risteys-silloilla, tiejärjestelyillä, meluntorjunnalla ja tieympäristön suunnittelulla. Toisaalta nykyisen tien varren asukkaille koituvat haitat pienevät oleellisesti. Kehätien suunnittelussa on jouduttu hyväksymään ympäristön muuttuminen tai sen arvojen heikentäminen muun muassa Hirvikallion, Koivusillanjoen ja Okeroisten, Porvoonjoen, Nikulan, Patomäen ja Launeen alueilla. Uuden kehätien rakentamiseen on kuitenkin varauduttu alueen maankäytön suunnittelussa.

Koivusillanjoen putkisillan rakentamisen hyöty on se, että silta mahdollistaa Lahden eteläisen kehätien rakentamisen sekä kehätien alikulun rumpuja pitkin saukoille ja muille pienemmille eläimille. Putkisillan rakentaminen muuttaa puron luonnontilaisuutta, mutta putkisilta ei estä vesieliöiden kulkua uomassa.

Sillan rakentamisesta seuraavia menetyksiä ovat putkisillan ja uuden tien aiheuttama maisemahäiriö, tieliikenteen aiheuttama melutason nousu alueella, rakentamisen aikainen veden samentuminen Koivusillanjoessa sekä uuden tielinjaukset haitalliset vaikutukset ekologiin yhteyksiin.

Tarvittava oikeus putkisillan rakentamisen edellyttämiin maa-alueisiin hankitaan ja sitä koskevat korvaukset käsitellään myöhemmin maantielain mukaan tietöimituksessa.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset arvioidaan vähäisiksi ja työnaikaiset haitat lyhytaikaisiksi sekä paikallisiksi. Hankkeesta saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituihin menetyksiin.

Työnaikainen tarkkailu Siltapaikalla toteutetaan töiden aikana vesitarkkailua kahdesta tutkimuspisteestä. Toinen tutkimuspisteistä sijoitetaan rakennusalueen läheisyyteen ylävirran puolelle ja toinen noin 200 m:n etäisyydelle alavirtaan.

Ennen töiden aloittamista ja töiden aikana kerran viikossa otetaan tutkimuspisteistä vesinäytteet, arvioidaan silmämääräisesti samentuman laajuus ja mitataan näkösyvyys. Vesinäytteistä analysoidaan sameus, kiintoainepitoisuus, pH, sähkönjohtavuus, kloridipitoisuus, kokonaisfosfori ja -typpi sekä ammonium-, nitriitti- ja nitraattipitoisuudet. Mikäli työn aikana todetaan merkittäviä muutoksia vesinäytetuloksissa, ilmoitetaan tuloksista välittömästi ympäristöviranomaisille ja neuvotellaan toimenpiteistä, joilla tarkkailua voidaan täydentää tai tarvittaessa muuttaa työtapoja.

Hakija ei ole esittänyt tarkkailtavaksi kalastoa tai muuta alueen eliöstöä.

Oikeudelliset edellytykset

Kyseessä on vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin kohtien 2, 3 ja 8 tarkoittama rakentaminen vesistöön. Hakija hankkii hankkeen vaatimat oikeudet maa- ja vesialueisiin ennen töiden aloittamista tielainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Hankkeesta ei aiheudu vesilain 3 luvun 4 §:n 2 momentin tarkoittamia haitallisia seurauksia. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, eikä siitä aiheudu huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia ympäristömuutoksia. Hanke ei huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeinoloja. Suunnittelualueen lähistöllä ei ole Natura-alueita, joiden suojeluarvoihin putkisillan rakentamisella voisi olla vaikutusta. Hanke on alueella voimassa olevien kaavojen mukainen ja siitä on tehty ympäristövaikutusten arviointi. Hankkeen periaateratkaisu on hyväksytty maantielain nojalla lainvoimaisessa yleissuunnitelmassa vuonna 2013.

Ennalta arvioiden vesistön käytölle ei aiheudu korvattavaa haittaa. Hakijan käsityksen mukaan vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin mukaiset yleiset edellytykset luvan myöntämiselle täyttyvät ja hankkeelle voidaan myöntää vesilain mukainen lupa.

Valmistelulupa

Hakija hakee sillan rakentamistoimenpiteille vesilain 3 luvun 16 §:n mukaista valmistelulupaa ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä, koska laajan ja pitkäkestoisen tiehankkeen läpivienti ja hallinnointi edellyttävät, että työvaiheet voidaan suorittaa tarkoituksenmukaisessa järjestyksessä ja aiheettomitta viivytyksittä. Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa ja kyseisten toimenpiteiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa ennalleen siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai luvan ehtoja muutetaan.

Poikkeus noron luonnontilan vaarantamista koskevasta kiellosta

Hakemus Hakija hakee vesilain 2 luvun 11 §:n 2 momentin mukaista poikkeusta Koivusillanjoen ylittävän putkisillan S42 rakentamisesta ja Koivusillanjokeen laskevan itäisen sivu-uoman ylittävistä tierakenteista aiheutuvan luonnontilaisten uomien luonnontilan vaarantamista koskevasta kiellosta.

Koivusillanjoki putkisillan S42 alueella

Koivusillanjoki on Hollolan kuntakeskuksen osayleiskaavan luontoselvityksissä todettu reunakasvillisuudeltaan edustavaksi. Uomaa reunustaa vaihtelevan levyinen tasanne, jonka kasvillisuus on pääosin kosteaa suurruoholehtoa ja lehtokorpea. Kasvillisuudeltaan arvokkaimmat alueet sijaitsevat Salpakankaan osayleiskaava-alueen eteläpuolella Pukkomäen Syvähuo'on seudulla. Pukkomäen alue sijoittuu hakemuksen kohteena olevan putkisillan eteläpuolelle noin kilometrin etäisyydelle. Hollolan kuntakeskuksen luonto- ja maisemaselvityksessä Koivusillanjoki on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi.

Koivusillanjoessa esiintyy myös perattuja ja suoristettuja osuuksia. Putkisillan S42 alue lukeutuu näihin kohteisiin. Alueelta laaditussa kasvillisuusselvityksessä on todettu alueen luonnontilaisuuden kärsineen ojituksesta ja purouoman paikoittaisesta muokkauksesta. Saviseen maahan syntynyt purouoma on syvä ja kasvillisuuden peittämät rantatörmät ovat paikoin melko korkeat. Koivusillanjoen ympäristöön sijoittuu myös hakemuksen kohteena olevalla alueella tuoretta keskiravinteista lehtoa, joka on luontotyyppinä Etelä-Suomessa luokiteltu vaarantuneeksi. Hakemuksen kohteena olevalla putkisillan alueella lehto ei puuston harvennuksista ja alueella tehdyistä metsätalousojituksista johtuen edusta luonnontilaista luontotyyppiä. Alueelta laaditussa kasvillisuusselvityksessä putkisillan S42 läheisyyteen sijoittuvalla alueella ei ole havaittu uhanalaista tai huomionarvoista kasvillisuutta.

Koivusillanjoki edustaa tyyppiä savimaiden purot, jotka luonnontilaisena luontotyyppinä esiintyessään on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi (CR). Paikoin uoman suoristukset ovat kuitenkin vaikuttaneet Koivusillanjoen uoman luonnontilaan, eikä Koivusillanjoki kokonaisuudessaan rinnastu luonnontilaiseen puroluontotyyppiin. Putkisillan S42 läheisyydessä Koivusillanjokeen rajautuvilla metsäalueilla on tehty runsaasti metsätalousojituksia, jotka osaltaan vaikuttavat muun muassa uomaan valuvan kiintoaineksen määrään.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa alueelle tehdyllä maastotarkistuksella johtopäätöksenä oli, että Koivusillanjoen siltapaikalle on haettava vesilain mukaista lupaa, mutta vesilain 2 luvun 11 §:n mukaista poikkeuslupaa ei pidetty tarpeellisena.

Edellä kerrotun perusteella Koivusillanjoen siltapaikka S42 ei ominaisuuksiltaan rinnastu vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiseen luonnontilaiseen noroon, koska uoman muokkaukset ovat osittain vaikuttaneet sen luonnontilaan.

Hakemuksen kohteena olevalla alueella esiintyy huomionarvoisia luontotyyppisiä, joiden luonnontilaan metsätaloustoimet ovat vaikuttaneet. Koivusillanjoki on maakunnallisesti arvokas kohde, mutta kasvillisuudeltaan huomionarvoisimmat alueet eivät sijoitu suunnitellun putkisillan S42 rakentamisalueille. Alueelta laaditussa kasvillisuusselvityksessä putkisillan S42 läheisyyteen sijoittuvalla alueella ei ole havaittu uhanalaista tai huomionarvoista kasvillisuutta.

Koivusillanjokeen laskeva sivuhaara

Rajalan peltoalueen länsipuolelle sijoittuu uoma, joka laskee Koivusillanjokeen. Eteläisen kehätien tierakenteet ylittävät uoman ja myös tien ramppirakenteet sijoittuvat uoman päälle.

Nostavan alueelta laadituissa osayleiskaavatasoisissa selvityksissä uomaa ei ole todettu erityiseksi arvokkaaksi luontokohteeksi. Tielinjaus ja suunniteltujen ramppien alue on kartoitettu maastossa myös Lahden eteläisen kehätien maastonselvityksen yhteydessä eikä alueella havaittu uhanalaisia tai huomionarvoisia kasvilajeja. Selvityksen yhteydessä uoman ei todettu olevan erityisen huomionarvoinen luontokohteeksi. Todettiin, että uoma oli osittain kaivettu ja että sitä ympäröivät metsäalueet olivat talouskäytössä. Uoma valokuvattiin vuoden 2016 helmikuussa vesilupahakemuksen täydennykseen liittyen. Maastokäynnillä uoman todettiin paikoin mutkittelevan savisessa maaperässä luonnontilaisen kaltaisesti, mutta paikoin uomaa oli suoristettu. Alueella toteutetuissa metsätaloustoimissa uomaa ei ole huomioitu metsälain mukaisena erityisen arvokkaana elinympäristönä tai vesilain 2 luvun 11 §:n mukaisena kohteena. Hakkuut ulottuivat uoman reunaan asti sen molemmiin puolin ja uoman yli on kuljettu metsätyökoneella.

Edellä kerrotun perusteella Koivusillanjokeen laskeva sivuhaara ei ominaisuuksiltaan rinnastu vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiseen luonnontilaiseen noroon. Uoman luonnontilaan ovat vaikuttaneet metsätaloustoimet ja uoman suoristukset. Uomaa tai sen ympäristöä ei alueelta laadituissa selvityksissä ole todettu erityisen arvokkaaksi luontokohteeksi eikä alueella ole tiedossa uhanalaisten tai huomionarvoisten kasvilajien esiintymiä.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Hollolan kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 2.6.2016. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksesta lausunnon Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselta, Hollolan kunnalta ja Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut, että hankealue kuuluu Kymi-joen–Suomenlahden vesienhoitoalueeseen. Suunnitelman mukaisesti toteutettuna hanke ei vaaranna vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista.

Rakentamisen aikainen tarkkailu voidaan tehdä hakemuksessa ehdotetun mukaisesti ja tarkkailu on hyväksyttävä lupapäätöksen yhteydessä. Tarkkailun työohjelma on toimitettava tiedoksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kun hankkeen toteutusaikataulu on tarkentunut. Lupamääräyksissä on varattava mahdollisuus muuttaa tarkkailusuunnitelmaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla.

Lupahakemuksessa on otettu huomioon vesiluontoon liittyvät asiat tarpeellisessa laajuudessa eikä vastuualueella ole ollut niistä huomautettavaa. Vaikutus saukon elinoloihin on rakentamisaikainen. Putkisillan valmistuttua kulkuyhteys palautuu erityisesti saukon kulkureitiksi suunnitellun putkisillan kautta. Muut tien rakentamiseen liittyvät luontovaikutukset käsitellään tiesuunnitelman vahvistamisen yhteydessä.

Lausunnossa mainitut näkökohdat huomioon ottaen lupa hankkeelle voidaan myöntää normaalein lupamääräyksin.

2) Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomainen on todennut, että hankkeesta ei aiheudu merkittävää kalataloushaittaa. Lupa Koivusillanjoen putkisillan rakentamiseen ja noron muuttamiseen sekä valmistelulupa voidaan myöntää.

3) Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole ollut huomautettavaa hakemuksesta, kun lupapäätöksessä otetaan riittävästi huomioon rakentamisen aikainen tarkkailu. Tarkkailutulokset on toimitettava myös Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tiedoksi.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

HAKEMUKSEN TÄYDENTÄMINEN

Aluehallintovirasto on kuulutusmenettelyn aikana 23.5.2016 päivätyllä täydennyspyynnöllä pyytänyt hakijaa täydentämään hakemustaan maantietoimitusta koskevilla tiedoilla sekä korvausesityksellä. Hakija on kuulutusmenettelyn jälkeen 17.6.2016 aluehallintovirastolle toimittamassaan täydennyksessä ilmoittanut hankkivansa tarvittavat oikeudet suunnitellulla tiealueella sijaitseviin maa- ja vesialueisiin maantietoimituksessa ennen vesilain mukaiseen lupaan ja valmistelulupaan sisältyviin töihin ryhtymistä. Vaikuttuneen käytännön mukaan vesilain mukaisia lupia on myönnetty hakijan esitettyä luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjest-

tään. Tiealueen ulkopuolisten alueiden haltuunoton tavoittelu ei ole tarkoituksenmukaista ennen vesilain mukaisten lupien myöntämistä.

Maa-alueiden haltuunottojen valmistelukokous on pidetty 6.6.2016. Kokouksessa on todettu, että tiealueiden haltuunotto tapahtuu maantietoimituksen alkukokouksen yhteydessä. Valtatien 12 haltuunotto tehdään Hollolassa tiistaina 22.11.2016 ja Lahdessa torstaina 24.11.2016. Toimitukset tehdään kaksivaiheisina. Alkukokouksen pöytäkirjat toimitetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolle pöytäkirjojen valmistuttua.

Hakija on todennut, että vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 3 momentissa on luvan myöntämisen yleisenä edellytyksenä esitetty, että hakijalla on oltava oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin. Lain mukaan, jos hakija ei omista aluetta tai hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalle myönnetään oikeus alueen käyttämiseen tai että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään. Vesilaki ei aseta luvan myöntämisen edellytykseksi, että oikeus hankkeen edellyttämiin alueisiin on lupaa myönnettäessä, vaan hakijan esittämä luotettava selvitys oikeuksien järjestämisestä on riittävä. Riittävänä selvityksenä voidaan pitää tietoja maantielain nojalla tehtävästä tietoituksesta.

Uoman siirto tehdään hakemuksen liitteenä olevan piirustuksen nro S42-2.1 "Suunnitelmakartta, S42 Koivusillanjoen rumpusilta" ja nro S42-4.1 "Uoman kartta 342" mukaisesti tiealueella. Tiealueella sijaitsevan uoman siirtoon tarvittavan kiinteistöllä Ali-Kartano 98-435-7-327 sijaitsevan maa-alueen lunastus ja siihen liittyvät korvaukset käsitellään maantietoimituksessa. Uoman siirto ei vaadi vesilain mukaista käyttöoikeutta eikä uoman siirrosta aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on ilmoittanut aluehallintovirastolle, ettei se anna selitystä asiassa annetuista lausunnoista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle luvan putkisillan ja kiuvarummun rakentamiseen Koivusillanjokeen sekä uoman siirtoon 4.9.2015 päivätyn hakemussuunnitelman ja 29.5.2015 päivätyn suunnitelmakartan nro S42-2.1 (mittakaava 1:2 000) mukaisesti Hollolan kunnassa.

Aluehallintovirasto hylkää hakemuksen luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta tarpeettomana.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1. Putkisillan teräsputken (RUMCOR Tputki) on oltava vähintään 3,4 m leveä ja 2,3 m korkea. Kuivarummun halkaisijan on oltava vähintään 1,2 m. Putkisillan pituus on noin 75 m.

Putkisilta ja kuivarumpu rakennetaan 29.5.2015 päivätyjen suunnitelmaportaan nro S42-2.1, pituusleikkauspiirustuksen nro S42-2.2 (mittakaava 1:2 000/1:200), liikenneteknisen poikkileikkauspiirustuksen nro S42-2.3 (1:200) ja pääpiirustuksen nro S42-3 (mittakaava 1:100 ja 1:200) mukaisesti.

Uoman siirto tehdään hakemuksen liitteenä olevan piirustuksen nro S42-2.1 "Suunnitelmaportta, S42 Koivusillanjoen rumpusilta" ja nro S42-4.1 "Uoman kartta 342" mukaisesti.

2. Rakennustyöt on tehtävä siten ja sellaisena aikana, että Koivusillanjoelle ja siihen laskevalle norolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

3. Töiden päätyttyä rakennuspaikat on saatettava asianmukaiseen kuntoon.

4. Putkisilta ja kuivarumpu on pidettävä tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

5. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva ja välittömästi ilmenevä edunmenetys on viipymättä korvattava asianomaiselle edunmenettäjälle. Luvan saaja on muutoinkin vastuussa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvasta edunmenetyksestä.

6. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

7. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen työnaikaisia vesistövaikutuksia hakemussuunnitelman kohdassa 17 esitetyn tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastuualueen hyväksymällä tavalla. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa niiden valmistuttua mainitulle vastuualueelle sekä Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

8. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kymmenen vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi uhalla, että lupa raukeaa.

Töitä ei saa aloittaa ennen kuin rakennettavaa tierumpua varten on saatu tarvittavat oikeudet maa- ja vesialueisiin.

9. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille vesi- ja maa-alueiden omistajille.

10. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Valmistusilmoitukseen on liitettävä tierummun lopullista sijaintia osoittava kartta ja mittoja osoittava piirustus.

Perustelut

Hanke on tarpeen Lahden eteläisen kehätien (valtatie 12) rakentamiseksi ja ajoneuvoliikenteen johtamiseksi Koivusillanjoen ylitse. Lahden eteläisen kehätien rakentamisen vaihtoehtoista on tehty ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi. Tästä siltahankkeesta ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointia. Hanke on alueella voimassa olevan kaavoituksen mukainen.

Putkisillan rakentaminen aiheuttaa vähäistä ja lyhytaikaista veden samentumista. Koivusillanjokeen ei sijoiteta väliaikaisia tai pysyviä siltarakenteita eikä silta aiheuta padotusta uomassa. Siltapaikka ei sijaitse pohjavesialueella.

Hakija ei omista siltaa varten tarvittavaa aluetta eikä hallitse sitä pysyvällä käyttöoikeudella, minkä vuoksi luvan myöntämisen edellytyksenä vesilain 3 luvun 4 §:n 3 momentin mukaan on, että hakija esittää luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen järjestetään. Hakija on ilmoittanut hankkivansa siltaa varten tarvittavat oikeudet maa- ja vesialueisiin vireillä olevassa maantielain mukaisessa menettelyssä, mitä on pidettävä edellä tarkoitettuna luotettavana selvityksenä. Tietoimituksessa määrätään myöhemmin maksettavaksi korvaukset hanketta varten tarvittavista alueista. Alueiden pienuuden vuoksi korvausten määrä on suhteellisen vähäinen. Töitä ei saa aloittaa ennen kuin hakijalla on tarvittavat oikeudet hankkeen edellyttämiin maa- ja vesialueisiin.

Vesilain 2 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevan noron luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Aluehallintovirasto voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen kiellosta, jos kyseisen vesiluontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene varmasti, onko Koivusillanjoki vesilain 1 luvun 3 §:n 5) kohdan mukainen puro vai 1 luvun 3 §:n 6) kohdan mukainen noro. Aluehallintovirasto on käsitellyt hakemuksen luonnontilaisen noron vaarantamiskiellosta siten, että Koivusillanjoki olisi noro. Hakemuksessa tarkoitettu Koivusillanjokeen laskeva uoma on vesilain 1 luvun 3 §:n 6) kohdan mukainen noro.

Aluehallintovirasto katsoo asiassa saadun selvityksen mukaan, että Koivusillanjoki putkisillan S42 alueella ja Koivusillanjokeen laskeva noro eivät ole enää luonnontilaisia eikä poikkeuksen myöntäminen niiden luonnontilan vaarantamiskiellosta ole tarpeen.

Hanke ei vaikeuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitotuonnitelmaan sisältyvien tavoitteiden toteutumista.

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Sovelletut säännökset Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §, 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta ja 3 momentti, 5, 6 ja 7 § sekä 11 luvun 21 §

Valmistelulupa Aluehallintovirasto oikeuttaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Töitä ei saa aloittaa ennen kuin hakijalla on tarvittavat oikeudet hankkeen edellyttämiin maa- ja vesialueisiin.

Perustelut Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitetut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa ennalleen siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Sovellettu säännös Vesilain (587/2011) 3 luvun 16 §

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa lausunnot huomioon luparatkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 2 410 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Käsittelymaksu määräytyy valtioneuvoston asetuksen aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2014 ja 2015 (1092/2013) mukaisesti, koska hakemus on pantu vireille vuonna 2015. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan vesilain 3 luvun mukaisen siltaa koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 2 410 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

Jäljennös päätöksestä

Hollolan kunta

Hollolan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköpostitse)

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastuualue/kalatalous/Hämeenlinna (sähköpostitse)

Suomen ympäristökeskus (sähköpostitse)

Ilmoitus päätöksestä

Listan dpoESAVI-10172-2015 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Hollolan kunnan virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Ville Salonen

Anne Valjakka

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Ville Salonen ja esitellyt ympäristöla-
kimies Anne Valjakka.

VALITUSOSOITUS

- Valitusviranomainen** Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
- Valitusaika** Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **5.12.2016**.
- Valitusoikeus** Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
- Valituksen sisältö** Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava
- päätös, johon haetaan muutosta
  - valittajan nimi ja kotikunta
  - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
  - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
  - perusteet, joilla muutosta vaaditaan
  - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)
- Valituksen liitteet** Valituskirjelmään on liitettävä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
  - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 110, 00521 Helsinki
puhelin:	(vaihde) 0295 016 000
fax:	09 6150 0533
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

- Oikeudenkäyntimaksu** Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.